

Estimo Montornès

HISTÒRIA, ART I NATURA DE MONTORNÈS DEL VALLÈS

Ajuntament de
Montornès del Vallès

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

La Postguerra

Els primers anys de la postguerra van ser de misèria i fam a Montornès, tant com a la resta del país. Pot semblar estrany que es passés gana en un poble pagès, però els relats dels avis que ho van viure són esgarriuosos. Hi van contribuir el decret franquista que invalidava els bitllets republicans, que va deixar la població literalment sense un cèntim a casa; l'enorme quantitat d'aliments que el Govern enviava a una Alemanya en guerra per pagar l'ajuda decisiva de l'estat hitlerià, i l'acaparament d'aliments dels especuladors, coneguts amb el nom d'estraperlistes, que després els revenien al mercat negre a preus abusius.

La guerra havia devastat l'estructura econòmica espanyola en tots els aspectes, tant la producció agrària com la industrial i els transports. Espanya no va recuperar el nivell productiu dels anys 30 fins al 1953.

A Montornès, els parcers van perdre les terres expropiades per la revolució, que havien cultivat com a pròpies durant la guerra. Amb la tornada dels terratinents, el control social va assolir una duresa extrema. L'Ajuntament funcionava com un club privat dels propietaris i falangistes, que duïen un control personalitzat dels habitants. A

la repressió efectuada per la Dictadura (condemnes a presó i a mort, multes, expropiacions, prohibició d'exercir certs oficis o d'ocupar càrrecs públics...), s'hi sumava en el poble una gran pressió d'assistència als oficis catòlics i una llista negra de la gent a la qual no s'havia de donar feina perquè s'havia distingit com a sindicalista o republicà.

La tancada de les fàbriques de la goma i de les bicicletes va impedir altres sortides laborals. Tot i l'obertura de la fàbrica de la borra, el nombre d'obers empleats va ser molt inferior al de les fàbriques anteriors.

2

VIA CRUCIS DAVANT L'ESGLÉSIA. DÈCADA DE 1950. AMMV. ►
Autor: Martínez. Cedida per M.Teresa Cuadradas Milà

Continuïtat d'una forma de vida

Després que la revolució remençà acabés amb les lleis més significatives del feudalisme, la vida dels pobles pagesos com Montornès es va mantenir sense canvis importants durant cinc-cents anys.

La terra estava mal repartida a Montornès; hi havia sis terratinents que dirigien la vida local amb l'ajuda dels rectors de la parròquia i d'institucions com El sometent. Hi havia una desena de finques mitjanes (can Masferrer, can Bosquerons, can Saiol, can Sala, can Coll...) i la resta de les famílies, sense terra o amb terres

insuficients, havia de llogar els camps dels grans propietaris amb tractes de parceria que es renovaven anualment per Tots Sants.

L'economia d'aquests pagesos es basava en l'autoconsum; produïen sobretot els aliments que consumia la pròpia família, feien ells mateixos el pa, els teixits, els medicaments i les construccions, i duïen els pocs excedents al mercat de Granollers, on obtenien els diners necessaris per comprar les poques coses que no

podien elaborar a casa (eines de ferro, vidres...)

Només uns pocs artesans escapaven del treball del camp. El més important era el ferrer, que ferrava els cavalls i feia eines, rodes de carro i reixes.

forjades. Els paletes sovint exercien de mestre d'obres dels propis pagesos que aixecaven les seves cases amb l'ajuda de parents i veïns. El boter feia feines de fusteria. Només en temps recents hi havia hagut un forner, un barber que completava els ingressos fent espadnyes i una	botiga de tot (ca l'Ollé des de 1930). L'analfabetisme era molt estès, encara que va anar avançant l'escolarització primària dels nens i posteriorment la de les nenes (les primeres classes es deien de costura). Estudis més elevats només en tenien els principals	propietaris, el capellà, el mestre i, quan n'hi havia, el metge. La Guerra Civil tampoc no va representar un canvi; va ser una reacció contra la modernitat i va portar una reafirmació de les formes tradicionals estrictes.
--	--	--

L'arribada dels estiuejants

Si durant cinc-cents anys les formes de vida es van mantenir invariables a Montornès, des dels anys 1950 es van produir quatre grans canvis que van capgirar el poble. El primer va ser conseqüència de l'arribada massiva d'estiuejants.

Era un fenomen que havia començat a finals del segle XIX (Can Primo, de 1898;

▼ XALETS A LA ZONA EST DEL TERME. AMMV

xalets modernistes dels anys 1920), però va ser a partir del 1953, amb la fabricació del Seat 600 a la Zona Franca, que l'automòbil privat es va popularitzar entre capes amples de la població, que van invertir en torres d'estiueig.

Es van multiplicar les urbanitzacions, començant per la Justada i els turons Calders, sovint sense cap mena de planificació municipal. La construcció dels xalets va portar molta feina a diversitat d'oficis: paletes, fusters, pintors, lampistes, jardineros, transportistes... Aquests oficis, que eren molt minoritaris a Montornès, van passar a generar molts ingressos i a ocupar força persones.

També va créixer l'activitat comercial. Els pagesos

venien directament els seus productes als estiuejants a preus de botiga: hortalisses, ous, gallines, conills, avellanes, fruita, vi... i la demanda d'altres productes va estimular l'aparició de botigues diverses.

Es tractava d'un mercat estacional, que només funcionava durant els tres mesos d'estiu i la Setmana Santa, però els beneficis aportats van millorar el nivell de vida de tot l'any a la població de Montornès.

El polígon Riera Marsà

La construcció del polígon industrial va ser una iniciativa personal de Nicolau Riera-Marsà a partir dels terrenys de la seva finca de can Torrents,

completada amb la compra d'algunes parcel·les a petits propietaris de Montornès i Montmeló.

El polígon va ser aprovat pel Govern l'any 1962 i, després d'uns mesos d'obres accelerades, es va inaugurar el 1964. El pla inicial preveia una quarantena de fàbriques al marge dret del riu Mogent i una zona per a la petita indústria als pendents de la serra d'en Parellada.

Per fer les obres van venir centenars de treballadors, molts dels quals es

van allotjar en habitacions llogades a Montornès i Montmeló o, fins i tot, en condicions tan lamentables com allotjar-se en corts d'animals netejades i pintades per poder posar-hi llits. La majoria d'ells va marxar en acabar les obres, mentre que arribaven treballadors per a les fàbriques.

▲ ZONA POLÍGON INDUSTRIAL RIERA MARSÀ.
1965 Autor Pere Maymó

◀ OBRES CONSTRUCCIÓ DE LA FÀBRICA HENKEL. Autor Pere Maymó

La ciutat satèl·lit o Polígon

Simultàniament a la construcció de les fàbriques, es van dissenyar dues zones residencials: un barri de mil pisos per als obrers prop de can Parellada i una urbanització de xalets per als directius al turó de les Tres Creus.

La decisió de construir tan lluny del nucli del poble es va prendre en una reunió dels promotors amb les forces vives locals, i va tenir clares connotacions classistes i racistes: ja que vindrien tants forasters emigrants, convenia instal·lar-los lluny perquè no

alteressin la vida tradicional de Montornès. El nom oficial de Ciutat Satèl·lit ho definia prou. Els montornesencs eren favorables al creixement del poble però alhora temien que els seus costums desapareguessin i que l'idioma català deixés de ser la base de la comunicació.

En la construcció dels blocs de pisos es va tenir menys cura que en la construcció de les fàbriques. Els pisos tenien poc més de 40 m² i al barri hi faltaven l'asfalt dels carrers, les clavegueres i tota mena de

serveis. La proximitat d'un abocador d'escombraries assegurava una presència abundant de rates.

L'ocupació dels pisos va ser fulgurant, sobretot per part de matrimonis joves. En dos anys, Montornès va triplicar la població, de 1800 habitants a 5000.

El projecte d'urbanització de xalets per a directius va quedar en no res quan es va evidenciar que la pluja àcida provocada per certes fàbriques estava acabant amb les pinedes de les Tres Creus.

Les manifestacions del 1978

La construcció del polígon Riera-Marsà va canviar poc les rutines d'un Ajuntament inoperant quan a les deficiències del barri nou i les noves necessitats d'escoles i serveis. L'atenció sanitària es feia a domicilis particulars dels metges, sense cap projecte de construir un ambulatori.

En canvi, la societat canviava amb molta rapidesa. L'agitació política dels últims anys de la dictadura franquista va estar molt present a Montornès. El sindicat clandestí de les Comissions Obreres es va implantar amb força a les fàbriques del polígon industrial, mentre que els dos barris de Montornès aprofitaven la finestra legal de les Associacions de Veïns per organitzar-se.

Les associacions de veïns van convocar el febrer del 1978 una manifestació cada dissabte per una reivindicació doble: Ambulatori-Urbanització. La crida va obtenir una resposta massiva: en un poble que tot just arribava als nou mil habitants,

més de tres mil participaven en les marxes que recorrien Montornès.

Cal recordar que, en aquella Espanya de la transició política, els drets democràtics de reunió i manifestació encara no estaven reconeguts. La resposta del Govern Civil va ser enviar destacaments antiavalots que, tanmateix, no van poder impedir que la manifestació setmanal continués celebrant-se amb empena creixent.

El moment culminant va arribar el 9 d'abril, quan membres de les juntes directives de les dues associacions van ocupar l'Ajuntament, que encara estava situat a can Saurina, al carrer Lluís Estapà (actual Major). Van ser desallotjats a cops de culata per la Guàrdia Civil i arrossegats fora de l'edifici, mentre que una gran gentada es concentrava a la porta i es produïen moments de gran tensió.

La lluita va tenir una conseqüència palesa: a les primeres eleccions municipals democràtiques, celebrades pocs mesos més tard, el PSUC, amb una candidatura on hi havia molts dels que havien ocupat l'Ajuntament, va obtenir prop del 70% del vots.

No sols entrava la democràcia a l'Ajuntament de Montornès, sinó també un govern d'esquerres amb una sensibilitat social que només hi

▲ TANCADA DE MEMBRES DE LES JUNTES D'ASSOCIACIONS DE VEÏNS A L'AJUNTAMENT. 9 D'ABRIL DE 1978. AMMV. Autor desconegut.

5

havia estat present els pocs anys de la guerra, quan el govern municipal va estar en mans de la CNT-FAI, la UGT i la Unió de Rabassaires.

▼ PRIMER CONSISTORI DEMOCRÀTIC. 1981. AMMV. Autor desconegut.

Les eleccions municipals democràtiques han estat el tercer dels grans canvis que han transformat Montornès en pocs anys.

La gestió municipal, en mans dels regidors elegits pels veïns, ha estat molt diferent a l'exercida anteriorment

El nou Ajuntament Democràtic

6

▲ OBRES DE LA URBANITZACIÓ DE MONTORNÈS NORD

El progrés ha estat continuat. El nostre poble disposa ara de molts serveis impensables en el Montornès

▼ CAP. 2010. AMMV. Servei de premsa

Les tasques que va haver d'abordar el primer ajuntament democràtic van ser ingents. A més de satisfer les reivindicacions centrals de crear un ambulatori digne per a l'atenció mèdica i d'urbanitzar la Ciutat Satèl·lit (que aviat tindria el nom oficial de Montornès Nord), va haver de millorar les escoles públiques, descuidades pels ajuntaments franquistes, i d'impulsar una llarga llista de serveis inexistents: casals dels avis, centre juvenils...

Es va trobar amb divuit nuclis de xalets edificats sense planificació legal, i més de cinc-centes cases construïdes sense permís d'obres. Algunes urbanitzacions encara constaven a l'Ajuntament com a zona de boscos, malgrat que feia més de vint anys que s'hi edificava.

Montornès va superar la xifra dels 10.000 habitants, cosa que va permetre demanar un institut d'ensenyament secundari i un ambulatori de la Seguretat Social amb més serveis.

de la transició democràtica, ja no diguem en el Montornès pagès de mil habitants: CAP, centres de rehabilitació, biblioteca pública, sala d'exposicions artístiques, casals d'avis, casals de joves, esplai, ludoteca, ràdio municipal, aules de formació d'adults, escola municipal de Música i Dansa, Aula de Teatre, zona esportiva amb piscina coberta, serveis d'assistència social...

▲ INTERIOR DEL CASAL DELS AVIS. 2008. AMMV. Servei de premsa

No ha pogut superar, però, la nefasta divisió en dos barris separats per quasi un quilòmetre de fàbriques. Tot projecte d'un nou servei ensopega

amb la decisió de situar-lo "a dalt o a baix", o bé obliga a duplicar les instal·lacions perquè els veïns estiguin igualment servits.

La dificultat més gran: la creació de teixit social

Tots els pobles creats de nova planta, com Badia del Vallès, o que pateixen un creixement explosiu, com Montornès del Vallès, s'han d'enfrontar a un problema capital de solució molt difícil: la creació d'un ample teixit d'activitats col·lectives al voltant del qual es consolidi la consciència de poble i es produeixi la integració dels nousvinguts.

Tan difícil és el problema, que molts d'aquests pobles no l'han sabut resoldre i es mantenen com simples

ciutats dormitori o com viles despersonalitzades amb una vida cultural i associativa raquítica.

A Montornès, cinquanta anys després de la construcció del Polígon Riera-Marsà es fa evident que hem resolt aquest problema amb nota alta. Potser és un fruit de l'escola de participació que van ser les lluites veïnals del 1978; el fet és que Montornès es distingeix pel gran nombre d'associacions i d'activitats

d'èxit nascudes de la iniciativa popular, a més de les patrocinades des de les instàncies oficials.

Mentre la centenària Societat Coral La Lira (1907) s'esforçava per adaptar les seccions tradicionals als nous temps, es fundaven associacions noves com el Centro Cultural Andaluz. Les colles de diables i de geganters, nascudes al caliu del Casal de Cultura, estan presents a

totes les festes del poble amb un nombre considerable de participants. També és molt alta la participació en les rues de carnaval i la presència del públic als correfocs, a la desfilada de Reis i al ball dels Gegants de la Festa Major, així com a les paelles populars o la botifarrada Sadurnina de la Festa Major d'hivern.

La mil·lenària masia de Can Masferrer s'ha convertit en un casal de Músics i local d'assaig de diversos grups juvenils, i en l'organitzador de concerts de rock durant tot l'any, en especial a les festes majors. La Unió de Botiguers s'ha orientat cap a activitats de participació popular, com els Mercats d'Ocasions mensuals i la Festa Medieval, amb bona assistència de públic. Tampoc són estranyes iniciatives espontànies com la que va dur a edificar un monòlit d'homenatge al doctor Chavarria.

La col·lecció de fascicles Estimo Montornès ha tingut molt present des del principi la dimensió participativa, i cada fascicle inclou una excursió popular amb una assistència considerable que ha consolidat una bona tradició de passejades, així com la col·laboració de botigues de la Unió de Botiguers.

És molt visible també l'activitat d'associacions orientades a la solidaritat, com el grup associat a Càritas, l'acollida estival de nens saharauís, l'entitat feminista Dona't, l'entitat ecologista Galzeran i el Voluntariat per la llengua o els voluntaris de Protecció Civil

Però potser on es veu més clara l'empenta participativa és en l'aparició espontània de les penyes de Bartomeus i de Pereantons, que han transformat radicalment el caràcter de la Festa Major.

▲ MARXA DE LA ZAPATILLA. 2007. AMMV.
Autor: J.A. Jiménez

Una cosa semblant ha succeït amb l'esport. L'atletisme va agafar un impuls notable a partir de l'esport infantil, organitzat fora d'horaris lectius per pares i voluntaris dels alumnes de les escoles. Posteriorment, la contractació de monitors d'esport feta des de l'Ajuntament va regularitzar-ne la pràctica.

Sense ànim competitiu, la Marxa Popular pels turons Calders i Montcau

va néixer amb el nom de La Zapatilla i va créixer amb força fins a marcar-se el límit dels 3.000 participants.

La majoria dels clubs esportius han nascut per impuls popular, alguns amb tanta tradició com el FC Montornès; el Club Ciclista Montornès, que organitza curses de veterans, pedalades de muntanya i bicicletades populars, i l'escuderia Montornès Pro Race MC3T, que promou un campionat de motocross al circuit Lucta.

Una activitat de bon nivell és la Mitja marató Montornès-Vilanova-La Roca, que se celebra des del 1994 organitzada pel Club Esportiu Montornès d'Atletisme i aplega 3.000 atletes, assistits per 300 voluntaris.

Al costat de l'institut Vinyes Velles s'hi han instal·lat unes pistes de skate molt completes, usades no solament pels monopatins, sinó també pels competidors de bicicleta, patinet i patí en línia. S'ha convertit en un punt de

▲ PISTES DE SKATE A MONTORNÈS.

trobada juvenil, molt freqüentat especialment els caps de setmana.

El locals religiosos de Montornès Nord han nascut també de la iniciativa popular. La parròquia catòlica de Nostra Senyora del Carme es va aixecar amb col·lectes populars. De manera semblant, l'església evangelista, el saló del regne dels testimonis de Jehovà i la mesquita musulmana.

Fruit igualment d'aquesta voluntat participativa ha estat l'entrada del municipi en el Consorci del Parc de la Serralada Litoral, que s'ha ampliat amb nous espais situats al terme de Montornès. Un alcalde montornesenc n'ha ocupat la presidència durant un temps.

No a les discriminacions !!!

Ha estat molt alt el grau del que podríem anomenar integració ètnica entre els antics i els nous habitants de Montornès. Les primeres reticències mútues i acusacions creuades de racistes o invasors, no han estat recollides per les noves generacions, que s'han acceptat i barrejat sense cap problema. Les parelles mixtes han estat la norma, més que l'excepció. La immersió lingüística a les escoles ha jugat un paper decisiu perquè l'idioma deixés de ser conflictiu.

Aquest tarannà integrador es manté amb les onades migratòries més recents, que, en principi, poden semblar més difícils d'assimilar per les diferències d'idioma, raça o religió. Tanmateix, els nous immigrants es van afegint a la tradició participativa que ha esdevingut l'ànima de Montornès. En poc temps, han aparegut diverses associacions dels nous immigrants (Al Muhcinin, M'Blomba, Fandema, Bara,...) que tenen presència creixent en les celebracions del poble.

▼ ASSOCIACIÓ FANDEMA.
FESTES DE SANT JOAN 2011.

Canvis a la Festa Major tradicional

Antigament, la festa major de Montornès se celebrava el 29 de novembre, per Sant Sadurní. El fred era viu en dates tan avançades, fins al punt que alguns anys s'havia hagut de fer l'envelat amb teles de vellut.

per a l'ocasió, ballada de sardanes, algunes activitats religioses i esportives i un berenar d'homenatge a la gent gran, a banda de la instal·lació d'atraccions ambulants. L'organització solia anar al càrrec de la Societat Coral La Lira

Els anys de la república, en ple auge de les rivalitats polítiques, hi va arribar a haver dos envelats: el de les dretes i el de les esquerres, sense sortir-se, però, d'aquest esquema tradicional, que es va mantenir igualment a la postguerra i als primers anys de la democràcia.

El primer gran canvi va venir de la mà dels cercaviles de les colles de diables i la construcció dels gegants de Montornès, junt amb

l'espectacle de la cremada de l'Ajuntament.

Però va ser a l'entrada del segle XXI quan va sorgir la colla dels Bartomeus, replicada poc després per la colla rival Pereanton. Una i altra es van fer presents al voltant de la dansa dels gegants, que commemora la victòria remença sobre les tropes de la Diputació catalana el 4 de gener de 1485, i ambdues han ampliat les seves activitats fins a donar caràcter a tota la festa major. Les seves iniciatives s'estenen actualment durant tot l'any.

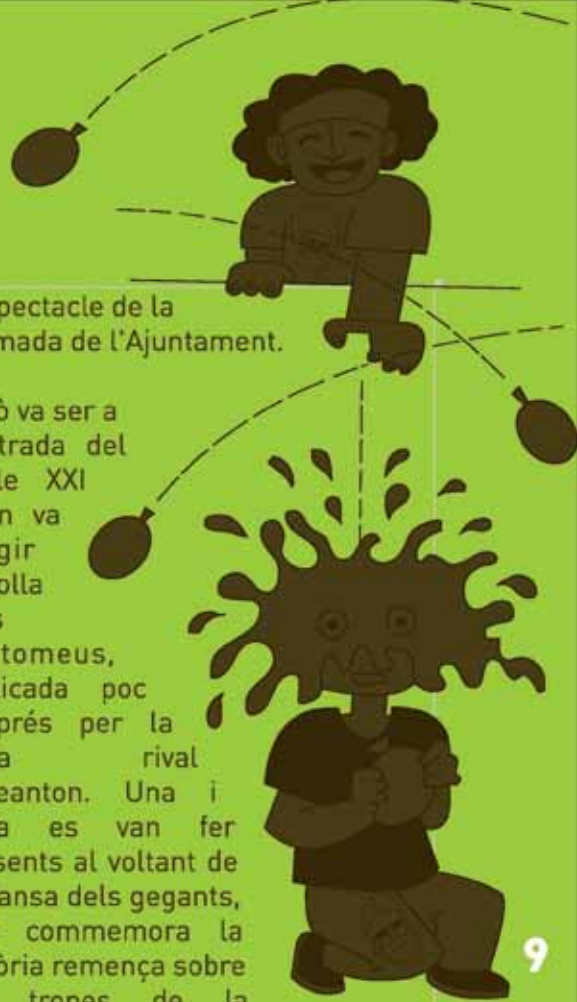

▲ BALL A L'ENVELAT. AMMV. Cedida per Maria Forcada

Això va fer que l'any 1905 es fes un referèndum per avançar-ne la data. Només dues famílies hi van votar en contra. Totes les altres van optar per avançar la festa major al tercer diumenge de setembre, just abans del començament de la verema. La diada de Sant Sadurní va conservar algunes celebracions com a dia del patró del poble, que han acabat derivant cap a una festa major d'hivern, de contingut força més reduït que la principal.

La celebració tradicional de la festa major es feia a Montornès de manera idèntica a la dels altres pobles: amb un ball popular en un envelat alçat

▼ DANÇA DELS GEGANTS. 2007 AMMV. Servei de premsa.

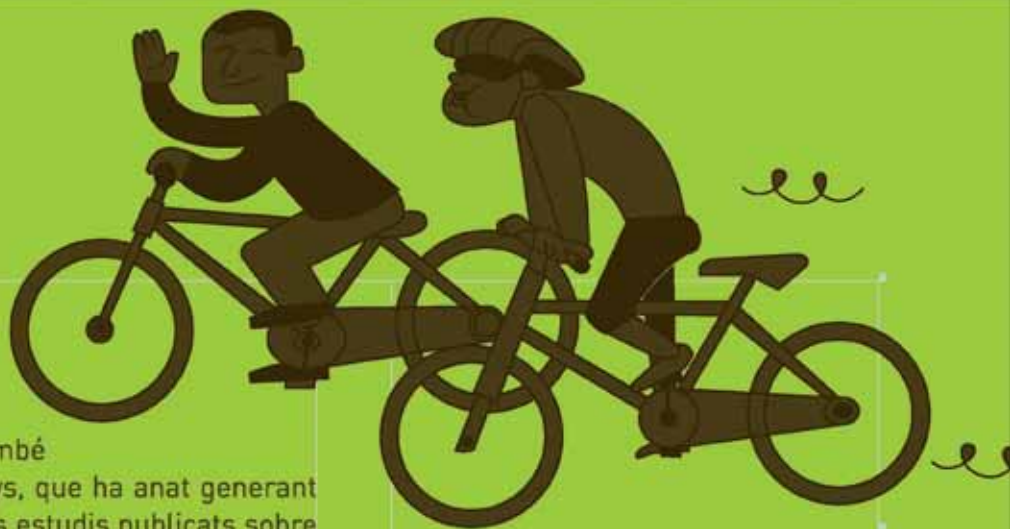

Festa de Sant Sadurní

La celebració de la diada del patró catòlic del poble es manté com una petita festa major d'hivern. No hi ha la presència d'atraccions ambulants, però els dracs i diables surten a recórrer els carrers, acompanyats pels gegants i es fa la paella Sadurnina, molt popular.

És també una diada d'alta significació cultural. Un concurs de fotografies concedeix el Premi Sant Sadurní; s'atorga el Premi Font de Santa Caterina de Microcontes, de caràcter

biennal, i es concedeix la beca de Recerca Històrica, també cada dos anys, que ha anat generant els principals estudis publicats sobre la història de Montornès. També cal destacar les visites guiades al refugi antiaeri de Ca l'Arnau, record de l'aeroport que s'hi va emplaçar durant la Guerra Civil, i els concerts de Santa Cecília, les exposicions, les conferències i les lectures de contes.

En aquestes dates se celebra també la Bicicletada Popular, l'Open de Tennis, el Motocròs d'Hivern, el Cros Escolar i el Campionat de bitlles i el de petanca per a la gent gran.

Festa Major de Montornès Nord

A més d'afegir-se a les dues festes majors generals de Montornès, la gent de Montornès Nord ha volgut tenir la

seua festa major de barri, coincidint amb la revetlla de festa de Sant Joan. Des de bon principi s'ha caracteritzat

per la gratuïtat dels balls i activitats i la voluntat de participació en gimcanes infantils, tallers i menjars populars.

El Carnaval

La celebració del Carnaval és viva durant tota la setmana als tallers previs de disfresses i maquillatge, a les activitats de les escoles i a les menjades de truita i botifarra del dijous gras. Un concurs de truites saluda a Montornès l'arribada del Carnestoltes. El divendres se celebra el carnaval jove amb un ball.

El centre de la celebració és la rua de disfresses que el dissabte recorre els

carrers del poble i acaba al Pavelló d'Esports, amb el lliurament de premis a les millors disfresses individuals i de comparses i amb un ball. La rua del diumenge és infantil, i acaba a la Plaça del Poble amb un espectacle per als nens.

Com no podria ser d'altra manera, el dimecres de cendra s'enterren les sardines, o potser es mengen en una sardinada popular.

Parcs i jardins i places

A Montornès del Vallès, un poble on els boscos i camps de conreu ocupen la part més gran del terme municipal, hi faltaven places i parcs urbans. Els successius ajuntaments democràtics ho han tingut en compte amb un seguit de mesures que han millorat considerablement l'aspecte del poble.

Dos dels principals parcs privats de Montornès, els de Can Parera i del Manso Calders han passat a titularitat pública, i s'han condicionat per a la passejada dels veïns.

Les places de Montornès Nord, tan descuidades abans, han estat urbanitzades amb bon criteri. A Montornès Centre, dos places antigues, les de Joan Miró i de Pau Picasso, s'han condicionat per a celebracions urbanes, mentre que a les places de nova creació s'ha buscat l'amplitud i la presència vegetal: places de l'Anxeneta, dels Remences, dels Gegants, de Bellesguard. A totes

les places hi ha instal·lacions de jocs infantils.

La reforma més ambiciosa ha estat la transformació del torrent de les Vinyes Velles en un parc de grans dimensions que s'ha convertit en un lloc de celebracions familiars per als veïns del Centre.

PLAÇA DELS REMENCES. 2007 AMMV. ►
Servei de premsa

◀ PARC DE VINYES VELLES. AMMV.
Autor: J.A. Jiménez

Camí del riu

Una longitud encara més gran té el camí que segueix el riu Mogent des del

pont de l'Avinguda de la Llibertat fins a enllaçar amb el camí lateral del Besòs que arriba fins a mar. En poc temps s'ha convertit en una de les passejades preferides per a excursionistes i per a ciclistes. La recuperació accelerada de la vegetació i de la fauna dels rius fa

pensar que l'atractiu d'aquesta ruta no farà sinó augmentar.

◀ CAMÍ FLUVIAL PER LA LLERA
▶ DEL RIU MOGENT CAP A LA FONT DE SANTA CATERINA. 2010. AMMV. Servei de premsa

Els barris nous

La última de les grans transformacions de Montornès s'està desenvolupant en l'actualitat, i es basa en un creixement accelerat que ja no depèn d'un sol patrocinador, com va ser el cas del Polígon Riera-Marsà.

En pocs anys hem vist el sorgiment de barris de blocs de nova planta (Bòbila, Mas Calders, Ca l'Espasell...) que han fet que Montornès hagi arribat als

16.000 habitants. L'actual crisi de la construcció només ha aconseguit alentir un procés que es reprendrà amb força tan aviat com se superi la crisi econòmica. Les iniciatives industrials i comercials signifiquen ara una activitat empresarial múltiple molt més viva del que la crisi feia esperar.

Un i altre procés ha comportat una consolidació de la mentalitat urbana.

▲ BLOCS A MIG CONSTRUIR DEL BARRI CALDERS

Tot i que els camps i boscos ocupen una gran part del nostre territori, Montornès ja no té res de poble pagès. Tampoc és ja el poble que el polígon industrial d'un promotor va capgirar.

Quin futur volem?

12

Montornès té possibilitats d'estirar el creixement explosiu dels últims anys, tant per la seva vitalitat com per l'existència encara de molt sol rural i forestal, com per la seva proximitat a Barcelona, com per l'arribada abundant de nous immigrants.

Serà imperatiu que els veïns de Mon-

tornès ens plantegem a fons en quin poble volem viure i amb quines mesures aconseguirem mantenir-lo. L'elecció entre créixer en quantitat o créixer en qualitat de vida serà transcendental per al nostre futur.

RECEPCIÓ NENS SAHARAUIS I UCRANIANS. 2009. AMMV. Servei de Premsa

La cooperació internacional

La voluntat participativa dels montornesencs i montornesenques també ha tingut una projecció internacional.

Des del primer moment, Montornès ha estat un punt d'acollida de nens saharauis que passen temporades d'estiu a Espanya. La solidaritat amb el poble saharauí s'expressa també amb pisos d'acollida on hi resideixen persones malaltes que als campaments de

Tinduf no hi podrien rebre l'atenció mèdica que necessiten.

Entre els nous immigrants han nascut diverses entitats centrades en l'assistència mútua, les activitats culturals i l'ajuda als seus pobles d'origen: Associació Cultural i d'Ajuda Social M'Blomba, Asociación Sociocultural de Ayuda y Cooperación Fandema, Fandema Sutukonding Club, Bara - Asocia-

ción de habitantes de Bamako y Alrededores, Al Muhcinin, la Comunitat islàmica... Reben el suport dels Serveis Socials municipals i tenen una participació creixent en les celebracions del poble.

Montornès s'ha agermanat amb dos pobles, Villanueva, de Nicaragua, i La Daira, de Amgala, al Sàhara Occidental. Les visites mútues han ajudat a trobar formes de cooperació.